

REFERAT Teknik- og Miljøudvalget 2022-2025 d. 15-03-2022

Mødedato Tirsdag d. 15. marts 2022 kl. 12:00

Mødested Mødelokale 110, Tønder Rådhus

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering - åben den 15. marts 2022.....	4
Kompetenceplan for Teknik- og Miljøudvalget.....	6
Godkendelse af ejerstrategi - Tønder Forsyning.....	7
Frigivelse af anlægsmidler til kystbeskyttelse.....	8
Endelig vedtagelse af planlægning for et erhvervsområde ved Østre Omfartsvej i Tønder.....	9
Naturnationalpark - Draved Skov og Kongens Mose.....	11
Udarbejdelse af biodiversitetspolitik, biodiversitetsstrategi og Handleplan for særligt værdifulde natu	13
Orientering om status for Facility Management.....	15
Årshjul.....	16
Lukket: Orientering - lukket den 15. marts 2022.....	17
Underskriftsark.....	18

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-P35-8-21

Sagsfremstilling

Godkende dagsordenen til dagens møde.

Direktøren for Teknik, Klima og Beskæftigelse indstiller,

at dagsordenen godkendes.

Beslutning

Indstillingen godkendt.

Punkt 2: Orientering - åben den 15. marts 2022

00.01.00-P35-8-21

Sagsfremstilling

Orientering fra udvalgsformanden:

Formanden er inviteret til første spadestik Juvre Engso.

Orientering fra øvrige udvalgsmedlemmer:

Udvalget er inviteret til bæg hos Ejnar Christiansen, Sølsted.

Forespørgsel fra Jejsing skole om sortering af affald.

Orientering fra forvaltningen:

Høring af projekt om Natur- og oversvømmelsesområde langs Grænsevandløbet Sønderå, Kreis Nordfriesland, Tyskland.

Deich- und Hauptsielverband Südwesthörn-Bongsiel planlægger at etablere et cirka 35 hektar stort inddæmet natur- og oversvømmelsesreservoirområde (kog) på tysk side langs Grænsevandløbet Sønderå mellem jernbanelinjen Niebüll-Tønder og hovedvej B5. Projektets naturbeskyttelsesmæssige mål er at optimere kogens arealer med henblik på beskyttelse af engfugle under hensyntagen til beskyttelse af tørvejdsområder. Oversvømmelsesområdet tjener til aflastning af høje vandstande ved åens diger, som under højvandsbegivenheder løber over. Grænsevandløbet Sønderå er underlagt "Overenskomst vedrørende ordning af vandløbs- og digeforhold ved den dansk-tyske grænse" og projektansøgningen vil blive forelagt Grænsevandløbskommissionen til endelig godkendelse. I den sammenhæng er projektforslaget i offentlig høring på Tønder Kommunes hjemmeside i fire uger frem til 23. marts 2022 med mulighed for at sende høringssvar til Kreis Nordfriesland. Forvaltningen har i myndighedshøringen over for Kreis Nordfriesland anbefalet, at projektet fremmes. Det er vurderet, at projektet understøtter mål og retningslinier for natur i Kommuneplan 2017-2029 og medvirker til at undgå overbelastning af det fælles afvandingsystemet i grænsevandløbet.

Espoo høringer: Opstilling af vindmøller i tre områder mellem Sønder Løgum, Ellehoved, Vestre og Grænsen.

Forvaltningen har igennem de sidste to uger modtaget tre Espoo høringer, der omhandler opstilling af 13 nye vindmøller og en ændring af et godkendt vindmølleprojekt. Vindmøllerne placeres på de tre vindmølleområder ved Sønder Løgum, Ellehoved og Vestre. Den interne høring er frem til den 9. marts videresendt til Plan og Byggeri samt Natur og Vandløb.

- Det første projekt omhandler opstilling af fem nye 150 meters vindmøller mellem Sønder Løgum, Ellehoved og grænsen. Tre af vindmøllerne opstilles i vindmølleområdet PR1_NFL_002, der ligger på tværs af B5 og nord for grænsevejen. De to sidste vindmøller opstilles i vindmølleområdet PR1_NFL_006, der ligger syd for grænsevejen bagved PR1_NFL_002. De to vindmølleområder består af 12 eksisterende vindmøller og en der står uden for.
- Det andet projekt er en sanering af vindmølleområde PR1_NFL_003, der består af 17 eksisterende vindmøller og et anlæg under godkendelse. Ud af de 17, nedtages fem gamle vindmøller med en højde på mellem 99 og 140 meter og der opstilles otte nye vindmøller, så der fremadrettet vil være 21 vindmøller. De seks af vindmøllerne er 173 meter høje og de to sidste er 200 meter.
- Det tredje projekt er en ændring af et godkendt projekt i vindmølleområde PR1_NFL_003. Projekt ændringen medfører at vindmøllens totalhøjde ændres med en meter til 172,5 meter, mens rotordiameteren ændres fra 113 til 132 meter. Lydberegningerne viser at ændringen forøger lydtrykket i Danmark men, at forøgelsen sker i det åbne land og ikke kommer i nærheden af eller påvirker eksisterende boliger.

Forvaltningen sender den 23. marts tre ens lydende høringssvar frem, hvori der redegøres for, at den øgede folkelige opmærksomhed og forståelse for VE-energi, bør medføre at man ikke længere opstiller vindmøller på områder, hvor en del af lokalbefolkningen ikke har en direkte demokratisk medindflydelse på beslutningsprocessen og/eller mulighed for økonomisk kompensation. At vindmøller påvirker oplevelsen af landskab og natur og bør opstilles i et genkendeligt mønster, der kan understøtte oplevelsen af landskabet. At der redegøres for at vindmøllernes lydtryk på den danske side overholder vindmøllebekendtgørelsen, samt at der også udføres støjmålinger iht. de danske regler og at støjmålingerne fremsendes på GIS til Tønder Kommune. At vindmøller opstillet i grænseområdet udstyres med Air Detection Systems, der automatisk slukker for de blinkende lys, når der ikke er behov.

Espoo konventionen - Omhandler vurdering af virkningerne på miljøet på tværs af landegrænser.

Henvendelse om vedligeholdelse af Rimmevej, Rømø

Grundejerforeningen Landsende har henvendt sig med ønske om vedligeholdelse af Rimmevej fra Sønderstrandvej til Stormengevej.

Administrationspraksis for vinduer i bevarende lokalplaner

I Tønder midtby administreres lokalplanen restriktivt i forhold til vinduer, døre og ændringer af facader, facadedetaljer og tag. Vinduer og døre skal udføres i træ uden aluminiumsprofiler eller lignende. Vinduer og døre skal udføres passende til den stil, som bygningen er opført med. Vinduer udført i plastik- eller træ/aluminium tillades ikke. Det vurderes dog i hvert enkelt tilfælde om facader er synlige fra vej eller om der er baggårdsfacader, som ikke kan ses fra vej, i forhold til hvilke krav der stilles til vinduestypen. Gældende administrationspraksis for bevarende lokalplaner er vedlagt som dokument.

Henvendelse vedrørende Landebyvej, Løgumgårde

En borger har på egne og andres vegne henvendt sig omkring del af Landebyvej, der ønskes udvidet og lavet til 2-1 vej af hensyn til cyklisterne. Der har tidligere været afholdt et møde på stedet, hvor også daværende formand for Teknik- og Miljøudvalget Bo Jesen deltog. Her blev det aftalt, at forvaltningen arbejdede videre med ønsket som projekt og fik det prissat. Der er tale om ca. 450 m. fra Amagervej til Mølleparken. Som vejen ligger p.t. er den for smal til en 2-1 vej hvorfor den skal udvides fra dels 3,8 m. og dels 5,0 m. til 5,5 m. Forvaltningen har medtaget ønsket som anlægforslag til Teknik- og Miljøudvalget, og projektet er derfor på investeringsoversigten med 0,75 mio. kr. i overslagsåret 2023.

PFAS i slam fra Tønder Renseanlæg

Tønder Forsyning har undersøgt slammet fra Tønder Renseanlæg og har meddelt, at det overskrider grænseværdien for PFAS. Slammet afleveres derfor ikke længere til brug på landbrugsjord. I stedet forventes, at slammet skal gå til forbrænding.

Direktøren for Teknik, Klima og Beskæftigelse indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

Administrationspraksis version 1.pdf

Punkt 3: Kompetenceplan for Teknik- og Miljøudvalget

00.07.00-A00-1-22

Beslutningstema

Udvalget godkender delegations- og kompetenceplan for eget område.

Historik

Delegations- og Kompetenceplaner for politiske udvalg blev senest revideret primo 2014.

De reviderede kompetenceplaner er udarbejdet med afsæt i Styrelsesvedtægt for Tønder Kommune, som blev godkendt af Kommunalbestyrelsen i december 2021.

Sagsfremstilling

Kompetenceplaner beskriver fordelingen af beslutningskompetencen og dermed:

- Hvor i organisationen beslutninger skal tages
- Kompetencen mellem de politiske niveauer
- Kompetencen mellem de politiske niveau og administrationen

Kompetenceplaner skal være dynamiske og bør således justeres og tilrettes i takt med ny lovgivning, ny læring, ændret praksis etc.

For hvert udvalg er kompetenceplanerne revideret. Tilføjet tekst er markeret med gult. Tekst, der skal udgå, er markeret med rødt. Tekst, der er flyttet mellem udvalg, er markeret med grønt.

Direktionen indstiller,

at kompetenceplanen for udvalgets område godkendes, og at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning fra Teknik- og Miljøudvalget, 8. februar 2022, pkt. 2:

Sagen udsættes. Sagen tages op som tema på udvalgmødet den 15. marts og mødet starter kl 12.00.

Beslutning

Ny kompetenceplan vedhæftes som bilag og indstilles godkendt.

Bilag

Politisk kompetenceplan for Teknik- og Miljøområdet 2018

Politisk kompetenceplan for Teknik- og Miljøområdet 15-03-2022.docx

Punkt 4: Godkendelse af ejerstrategi - Tønder Forsyning

00.00.00-A21-1-21

Beslutningstema

I denne sag træffes beslutning om ejerstrategi for Tønder Forsyning A/S.

Historik

Økonomiudvalget godkendte i november 2021 en proces for udarbejdelse af ejerstrategi i samarbejde med Tønder Forsyning. I henhold til procesplanen skal ejerstrategien i løbet af marts behandles i hhv. Teknik- og Miljøudvalget, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

Ejerstrategien er udarbejdet i dialog med Tønder Forsynings ledelse og formand. Ejerstrategien har været drøftet på et strategiseminar i Tønder Forsynings bestyrelse. Der var opbakning til strategien.

Ejerstrategien har til formål at fastlægge ejerens (Tønder Kommune) strategiske retning for selskabet (Tønder Forsyning A/S) og opstille rammer for driften af virksomheden.

Ejerstrategien skal bl.a. sikre, at Tønder Forsyning A/S som et selskab ejet af Tønder kommune bidrager til at opnå kommunens mål på kort og på langt sigt.

I ejerstrategien formuleres de overordnede principper og værdier for driften og udviklingen af Tønder Forsyning. Endvidere fastsættes særlige fokuspunkter for forsyningens strategiske udvikling i overensstemmelse med kommunens overordnede vision og vedtagne politiske mål.

Fokuspunkter i stragtegiperioden er:

1. Kommunens vision og FN's Verdensmål
2. God selskabsledelse
3. Åbenhed, gennemsigtighed og kommunikation
4. Borgerinvolvering

Som supplement indgås administrativt en samarbejdsaftale, der indeholder konkrete retningslinjer for samarbejdet mellem ejeren og Forsyningen, og hvordan forsyningens aktiviteter spiller sammen med ejerens udviklingsopgaver og byudvikling og takten for dette. Dette bl.a. har betydning for kommunens anlægsøkonomi og for Forsyningens økonomi.

Strategiperioden løber til andet år af kommunalbestyrelsesperioden og skal således evalueres og revideres i 2027. Både kommunen og Forsyningen kan til enhver tid foreslå justeringer af ejerstrategien. Disse skal godkendes af Kommunalbestyrelsen efter forudgående behandling i Økonomiudvalget.

Direktionen indstiller,

at ejerstrategi for Tønder Forsyning godkendes, og

at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales, idet udvalget ser det formålstjenligt, at der fra Teknik- og Miljøudvalget er en repræsentant i Tønder Forsynings bestyrelse.

Bilag

Ejerstrategi Tønder Forsyning, v.3

Punkt 5: Frigivelse af anlægsmidler til kystbeskyttelse

01.24.00-G01-4-22

Beslutningstema

Der skal under dette punkt tages beslutning om frigivelse af anlægsmidler til digeforstærkning.

Historik

I 2021 blev der afsat kommunale midler til digeforstærkninger, hvor der kan søges om tilskud til maksimalt 1/6 af udgifterne.

Frem til strukturreformen var fordelingen således, at den respektive kommune betalte 1/6 af udgifterne og Digelaget 10 % af denne omkostning. De resterende 2/6 blev finansieret af Amterne og 3/6 af Staten.

Jf. Bekendtgørelse om tilskud fra pulje til diger og anden kystbeskyttelse (BEK nr. 113 af 02/06/2021) kan der søges om tilskud fra staten på maksimalt 80 % af anlægsudgiften.

Sagsfremstilling

I 2020 blev der givet tilladelse til forstærkning af Nordre Fløjdige, Kirkeby Dige. Projektet er udsat to gange, bl.a. på grund af manglende tilladelse til klæggravning fra Region Syddanmark. Digelaget igangsætter projektet i foråret 2022, hvor der anvendes klæg fra Juvre enge, Rømø. Digelaget søger derfor kommunen om tilskud.

Der søges om frigivelse af en del af 2022 budgettet på 583.700 kr.

Økonomi

Der er i anlægsbudgettet 2022 afsat 4,065 mio. kr. til digeforstærkning. I overslagårene 2023 og 2024 er afsat hhv. 6,066 mio. kr og 4,053 mio. kr. Beløbene er afsat til digeprojekter for Havneby-Kirkeby Digelag, Juvre Digelag samt Ballum-Astrup Digelag.

Forstærkning af Nordre Fløjdige har forventet anlægsudgifter på 3.502.200 kr. hvoraf Tønder Kommunes andel udgør 583.700 kr., svarende til 1/6 af udgiften.

Direktøren for Teknik, Klima og Beskæftigelse indstiller,

at der gives en anlægsbevilling til forstærkning af Nordre Fløjdige, Kirkeby Dige på 0,584 mio. kr., at finansiering sker fra det i budget 2022 afsatte rådighedsbeløb til digeforstærkning, at rådighedsbeløbet på 0,583 mio. kr. frigives, og at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

doc00966720220124095410.pdf

Punkt 6: Endelig vedtagelse af planlægning for et erhvervsområde ved Østre Omfartsvej i Tønder.

01.02.05-P16-11-21

Beslutningstema

Under punktet skal det besluttes, om plangrundlaget for en udvidelse af erhvervsområdet Østre Omfartsvej i Tønder skal vedtages

Historik

Kommunalbestyrelsen besluttede den 25. november 2021, at sende plangrundlaget i 9 ugers offentlig høring. Økonomiudvalget besluttede den 10. december 2020, punkt 31 (lukket punkt), at matrikel nr. 1675a, sælges til budgiver.

Kommunalbestyrelsen besluttede den 30. september 2020, punkt 10, at udbyde matr. 1675a Tønder til salg i offentligt udbud til en mindstepris på 18 kr. pr. m².

Sagsfremstilling

Plangrundlaget for en udvidelse af erhvervsområdet Østre Omfartsvej i Tønder omfatter forslag til Kommuneplantillæg nr. 123-620 og Lokalplan nr. 155-620. For at planen kan træde i kraft, skal Kommunalbestyrelsen godkende forslaget. Forslaget har været i 9 ugers offentlig høring. Under høringen er der indkommet fire bemærkninger. Tre fra myndigheder, henholdsvis Naturstyrelsen, Trafikstyrelsen og Museum Sønderjylland og en underskriftsindsamling med 57 underskrifter fra grundejere i Marskkvarteret. De tre myndigheds bemærkninger er ikke indsigelser. Trafikstyrelsen henstiller, at kommunen indarbejder deres bemærkninger. Forvaltningen vurderer, at Trafikstyrelsens bemærkninger ikke er i modstrid med planen eller intentionerne med planen og anbefaler, at Trafikstyrelsens bemærkninger imødekommes og indarbejdes.

I hovedtræk går underskriftsindsamlingen på fire temaer, henholdsvis højde og beplantning, støj og støv, insekter og lugt samt belysning. Forvaltningen har udarbejdet et generelt svar og et svar til de hvert af de fire temaer. Efter høringsperioden har Kjelkvist afholdt et møde med grundejerne, hvor de har besøgt området, set og hørt driften af nedknusning af beton, planter samt hvordan plantesaft håndteres. Tilbagemeldingen fra Kjelkvist er, at mødet blev positivt modtaget og afklarede mange af problemstillingerne med hensyn til støj og støv, insekter og lugt.

Forvaltningen anerkender, at lokalplanen ikke har været klar på højderne på jordvolde i lokalplanområdet. Det skyldes, at der mod hovedvejen er angivet en fast højde på jordvolden, hvilket er et krav fra Trafikstyrelsen. Højden af jordvolden mod vest og syd er fastlagt som et minimumsmål på tre meter. Men for at imødekomme bemærkningerne, ændres bestemmelsen, og højden på jordvolden fastsættes istedet til mellem 3 og 5 meter. Administrationen tilretter bestemmelsen i lokalplanen og i redegørelsen. I det generelle svar er hovedvægten lagt på at forklare de forhold, lokalplanen regulerer og virksomhedens miljøtiladelse regulerer.

Baggrund:

Plangrundlaget er udarbejdet på baggrund af en konkret henvendelse fra en eksisterende virksomhed i området, der ønsker at udvide deres erhvervsaktiviteter med 2,1 ha mod syd.

Kommuneplantillæg

Kommuneplantillægget til Kommuneplan 2017-2029 udvider den eksisterende erhvervsramme 620.31.10, med 2.1 ha mod syd. Rammebestemmelserne ændres i mindre omfang, og der gives forsat mulighed for industri, let industri og håndværk, transport og logistikvirksomheder samt tankstation. Rammebestemmelsen ændres således at maks. højden for siloer og skorsten o. lign. på 16 m udtages af rammebestemmelserne, herefter kan der foretages en konkret vurdering til ansøgninger om anlæg med højder over 10 m. Derudover foretages der mindre administrative tilpasninger af rammeafgrænsningen, da der er nogle overlapninger mellem to rammeområder.

Kommuneplantillægget giver mulighed for at tilpasse udpegningen for Grønt danmarkskort. Udpegningen for Grønt danmarkskort inkluderer beskyttet vandløb. I rammeområdet afviger udpegningen for det beskyttede vandløb, således at udpegningen ikke følger vandløbet, men går i stedet over bar mark inden for rammenområdet. Udpegningen tilpasses således at den følger vandløbet uden for rammeområdet.

Lokalplan

Lokalplanområdet omfatter kun matrikel 1675a. Området planlægges disponeret med oplagsplads til beton og jord samt beplantning mod øst. Der kan etableres jordvolde mod skel og et 10 m beplantningsbælte mod Østre Omfartsvej. Bestemmelse om en mindste grundstørrelse på 2500 m² sikrer, at området udnyttes hensigtsmæssigt i forhold til anvendelsen til industri- og håndværksvirksomheder. Bebyggelse i lokalplanområdet må ikke opføres i mere end to etager, med en maks. højde på 10 m. Tage skal udføres som flade tage eller med saddeltage med maks. hældning på 30 grader. Lokalplanen anfører farver og materialer, der sikrer en vis sammenhængende helhed i erhvervsområdet. Facadematerialer fastsættes til træ, tegl, kobber, stål, zink, fibercement, beton og aluminium. Facadefarver: Gråtoner og grøn – samt i facadematerialets naturlige farve. Til døre, porte, vinduesrammer og mindre bygningsdele er der ikke fastlagt farvebestemmelser. Tage kan udføres i materialerne teglsten, betontagsten,

eternit, tagpap, fiberbeton og metalplader, i farverne sort og mørk grå. Tage må også udføres som grønne naturtage med f.eks. sedumbelægning.

Visions- og strategiplan 2018-2022:

Plangrundlaget understøtter Kommunalbetyrelsens ønske om at understøtte vækst og udvikling (verdensmål 8, anstændige jobs og økonomisk vækst)

Bilag:

Bilag A - Lokalplan nr. 155-620 og Kommuneplantillæg nr. 123-620 Erhvervsområde ved Nordre Landevej, Tønder.
Bilag B - Behandling af indsigelser og bemærkninger.

Økonomi

Ikke relevant.

Lovgrundlag

Lov om Planlægning (planloven), LBK nr 1157 af 1. juli 2020.

Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), LBK nr 973 af 25. juni 2020, samt senere ændringer.

Direktøren for Teknik, Klima og Beskæftigelse indstiller,

at Teknik- og Miljøudvalget endelig vedtager Kommuneplantillæg nr. 123-620 og Lokalplan nr. 155-620, Erhvervsområde ved Nordre Landevej, Tønder, og at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

KPT_123_620_LP_155_620_ndr_landevej

Liste til bemærkninger og indsigelser

Punkt 7: Naturnationalpark - Draved Skov og Kongens Mose

01.05.08-K04-1-21

Beslutningstema

Der skal træffes beslutning om at sende input til Miljøministeren ved en eventuel udpegning af Draved Skov og Kongens Mose som Naturnationalpark.

Sagsfremstilling

I begyndelsen af 2022 bliver der truffet politisk beslutning om placering af op imod ti naturnationalparker. De nye naturnationalparker skal etableres under følgende præmisser:

- Naturnationalparkerne skal bidrage til at styrke natur og biodiversitet ved at etablere store sammenhængende naturområder, hvor naturen så vidt muligt får lov til at udvikle sig på naturlige præmisser, og hvor der kan udsættes store græssende dyr. ?
- De store græssende dyr skal bidrage til at give bedre levevilkår og livsbetingelser for en række andre arter af dyr, planter og svampe og herved bidrage til at forbedre biodiversiteten i naturnationalparkerne.
- Dyr på statens arealer skal være sunde og raske. De skal trives samtidig med, at de hjælper med at skabe en mere mangfoldig natur. Der skal med andre ord være god dyrevelfærd.
- Naturnationalparkerne skal samtidig give mere spændende naturoplevelser. Der er afsat 5 mio. kroner til hver naturnationalpark til nye stier, udkigstårne eller shelters. Og i de to første naturnationalparker som er på vej vil der være god mulighed for at ride, løbe, cykle og gå tur med hunden.
- Naturnationalparkerne friholdes fra skov- og landbrugsproduktion.
- Med aftalen om natur- og biodiversitetspakken (S, RV, SF, EL g ALT) muliggøres etableringen af i alt 15 naturnationalparker på statens arealer i Danmark inklusiv de kommende naturnationalparker i Fussingø og Gribskov samt i Tranum, Stråsø og Almindingen.

Når arealer afgræsses ekstensivt, holder dyrene områderne mere lysåbne og skaber stor variation i jordbunden. Dels ved slid, og dels ved deres forskellige fødepræferencer. Dette medfører en høj artsdiversitet, af både planter, insekter, engfugle, osv. De græssende dyr omsætter en stor mængde plantemateriale, som i sidste ende, fjerner næringsstoffer fra området, hvis der vel at mærke ikke tilskudsføres. Afgræsning af store sammenhængende arealer, vil derfor bidrage til en forbedring af biodiversiteten i området. Det er dog vigtigt at understrege, at ikke alle naturtyper er velegnet til græsning. Græsning skal ses som et virkemiddel, til at forbedre naturområder, der har brug for pleje. Åbne moseflader og gammel urørt skov, er ikke velegnet til afgræsning, idet de store græssere kan påvirke områderne uhensigtsmæssigt/negativt.

Naturværdierne og biodiversiteten i Draved Skov og Kongens Mose er allerede helt i top i store dele af området. Den nuværende forvaltning har bevirket, at naturtyperne har udviklet sig gunstigt, hvilket bekræftes af Miljøstyrelsens Natura 2000-basisanalyse 2022-2027. Denne forvaltning anbefales derfor at fortsætte.

En udpegning af Draved Skov og Kongens Mose som naturnationalpark (NNP) vil understrege områdets eksisterende naturværdi i de allerede eksisterende urørte skovområder og moseområder, og vil øge fokus på den rette naturpleje, på de resterende arealer. Den nordvestlige del rummer i dag en større indhegning, der afgræsses med kreaturer.

Det er forvaltningens vurdering, at en kommende naturnationalpark Draved Skov og Kongens Mose ikke bør indhegnes, men at den eksisterende indhegning indenfor området med fordel kan udvides, således den indeholder hele den nordvestlige del inkl. tidligere landbrugsarealer, som nu ejes af staten. Disse arealer ligger i dag brak, og kan ved ekstensiv afgræsning, udvikle sig til værdifuld lysåben natur, med høj biodiversitet. Arealerne har stor potentiale, da arter hurtig kan indvandre, fra de omkringliggende naturarealer. En indhegning af hele området forudsætter en omfattende myndighedsbehandling fra både Fredningsnævn, stat og kommune. I denne proces kan det blive en udfordring at begrunde, at en samlet indhegning er en god ide.

I forhold til trafikforholdene i området skal trafiksikkerheden sikres jf. "Bekendtgørelse om trafiksikkerhedsrevision af naturnationalparker", hvorefter der vil blive udarbejdet forslag til anvendelsen af veje i området fremadrettet. Kommunen er vejmyndighed på Dravedvej og har i den forbindelse fokus på sikring af fremkommeligheden og trafiksikkerheden på strækningen igennem Draved Skov, for at sikre en fortsat god mobilitet i kommunen. Derfor henledes Miljøministeriets opmærksomhed på forholdene, der bliver belyst i projektforslaget for vejbetjening og anvendelse i en fremtidig naturnationalpark, så vejmyndigheden til stadighed kan sikre en god mobilitet i Tønder Kommune igennem området.

Direktør for Teknik, Klima og Beskæftigelse indstiller,

at indhegning og afgræsning med fordel kan ske på de statslige arealer i den nordvestlige del af Kongens Mose,

at der fremsendes et brev med input til miljøministeren ved en eventuel udpegning af Draved Skov og Kongens Mose som Naturnationalpark,
at indstillingen videresendes til Kommunalbestyrelsen.

Beslutning

Indstillingen anbefales.

Bilag

Handout_NNP Draved Skov og Kongens Mose.pdf

Møde med kommunalbestyrelsen Tønder kommune 24. februar 2022.pptx

Kort over indhegning

Høringsbrev til NST fra Tønder Kommune 23.9.21

Punkt 8: Udarbejdelse af biodiversitetspolitik, biodiversitetsstrategi og Handleplan for særligt værdifulde naturområder i Tønder Kommune

01.05.00-P15-2-22

Beslutningstema

Teknik- og Miljøudvalget får en orientering om forvaltningens arbejde med en biodiversitetspolitik, biodiversitetsstrategi og handleplan for særligt værdifulde naturområder i Tønder Kommune.

Historik

Et enigt Grønt Råd har den 21. januar 2020 drøftet, at Tønder Kommune bør udarbejde en egentlig naturkvalitets- og biodiversitetsplan. Samtlige medlemmer af Grønt Råd ønsker at bidrage konstruktivt til indholdet i Tønder Kommunes første naturkvalitets- og biodiversitetsplan.

Kommunalbestyrelsen har den 26. august 2020 besluttet, at afsætte 0,6 mio. kr. til at udarbejde en egentlig naturkvalitets- og biodiversitetsplan for Tønder Kommune. COWI A/S er valgt som rådgiver til at bistå forvaltningen med opgaven. Sidenhen er opgaven præciseret til at omhandle udarbejdelse af en biodiversitetspolitik, biodiversitetsstrategi og handleplan for særligt værdifulde naturområder i Tønder Kommune.

Sagsfremstilling

At værne om kommunens natur og miljø bidrager til en bæredygtig benyttelse af de stedbundne kvaliteter, hvilket er i tråd med Tønder Kommunes Visions- og Strategiplan 2018-2022. Heri er det formuleret, at "vi vil gøre brug af alt det unikke - og samtidig passe godt på det." At undgå tab af biodiversitet er desuden forankret i FN's Verdensmål #15, der vedrører livet på land og navnlig rummer at "beskytte, genoprette og støtte bæredygtig brug af økosystemer på land, bekæmpe ørkendannelse, standse udpining af jorden og tab af biodiversitet."

Tønder Kommune rummer unik natur med stor variation, såsom store marskområder, klitter, heder, gamle skove, næringsfattige højmoser og vandløb. Naturen i det åbne land og Vadehavet udgør et væsentligt element i kommunens og borgernes identitet, og den er med til at sikre kommunen som et godt sted at bo og leve. Tønder Kommune bør derfor beskytte, bevare og udvikle naturen og dens arter.

De unikke naturområder og det karakteristiske kulturlandskab rummer levesteder for sjældne og truede dyre- og plantearter. Flere af disse arter er ikke kun sjældne og truede lokalt, men også nationalt eller globalt. Tønder Kommune har derfor et særligt ansvar for fremadrettet at sikre gode leveforhold for disse arter. Nogle af de mest værdifulde naturområder, f.eks. Vadehavet, Rømhø, Kongens Mose, Draved Skov og Sølsted Mose er internationalt beskyttede Natura 2000-områder. Disse områder er samtidig populære udflugtsmål for både lokale og turister, da de byder på store natur- og friluftsoplevelser.

Naturen er dog ikke kun henvist til en eksistens i det åbne land. Også byernes grønne områder, parker, skove, haver, græsplæner, vejrabatter mv. rummer muligheder for at skabe mere plads og bedre levesteder for natur og biodiversiteten i Tønder Kommune. Dette kan ofte gøres, så vi samtidig øger de rekreative muligheder til glæde for kommunens borgere og turister. I Tønder Kommune er der ikke kun stort fokus på naturen, men også på bosætning, turisme og erhverv. Det er derfor vigtigt at sikre, at disse interesser spiller sammen med fokus på natur og biodiversitet.

På denne baggrund udarbejdes en:

1. Biodiversitetspolitik
2. Biodiversitetsstrategi og
3. Handleplan for særligt værdifulde naturområder i Tønder Kommune

Biodiversitetspolitikken overordnede formål vil være at understøtte indsatsen for en rigere og mere mangfoldig natur i Tønder Kommune og derigennem leve op til kommunens målsætning om at sikre og øge biodiversiteten. Dette gøres bl.a. ved at sikre naturen og de værdifulde planter og dyr tilstrækkelig plads og velegnede levesteder. Biodiversitetsstrategien angiver nærmere målsætninger og handlemuligheder for de forskellige typer naturområder, der findes i Tønder Kommune. Handleplanen indeholder bl.a. en kortlægning af kommunens beskyttede naturområder, langsigtede plejeplaner for de kommunale naturområder, der sikrer kontinuitet og sammenhæng i de anvendte forvaltningsmetoder, initiativer til samarbejde med private lodsejere om forvaltning og pleje af særligt værdifulde naturområder på private arealer.

Der udpeges fokusarter og fokusområder, men biodiversitetsarbejdet spænder bredt og skal højne biodiversiteten både i det åbne land, i skovene og i byerne, hvilket betyder, at alle områder og arter reelt set er i spil.

Grønt Råd vil få mulighed for at kommentere på arbejdet. På seneste møde i Grønt Råd den 1. marts 2022 fremgik det, at rådet især er interesseret i netop fokusarterne og fokusområderne.

Kommunedysten "Danmarks vildeste kommune" forsøges integreret i kommunens biodiversitetsarbejde, men kører generelt som et særskilt projekt.

Fagchef for Miljø og Natur indstiller,

at orientering om udarbejdelse af en biodiversitetspolitik, biodiversitetsstrategi og Handleplan for særligt værdifulde naturområder i Tønder Kommune tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Punkt 9: Orientering om status for Facility Management

82.00.00-A00-1-18

Beslutningstema

Der gives en orientering om og status for Facility Management

Sagsfremstilling

Indsatsen med Facility Management igangsattes efter beslutning i budget 2019. Formålet med gennemførelse af Facility Management er at udnytte kommunale m2 optimalt og afhænde overskydende arealer ved salg eller nedrivning. Dette skal ske ved at samle den kommunale ejendomsdrift under en afdeling. Der skal ske en arealoptimering på ca. 20.000

m2 svarende til en besparelse på ca. 8 mio. kr. Der nedsattes en politisk styregruppe med repræsentanter fra budgetforligt til styring af processen. I denne valgperiode varetages denne opgave af Teknik- og Miljøudvalget.

Status er, at den politiske styregruppe har truffet beslutning vedrørende 34 bygninger, der omhandlede salg og overdragelse af bygninger. Indtil nu er de lavt hængende frugter høstet. De kommende opgaver vil i meget højere grad omfatte og påvirke lokalsamfund/borgere, medarbejdere/ledere og vil derfor forlænge processerne markant. Der vil derfor være mere fokus på komplekse sager, som omfatter

- kortlægning af mulige arealreduktioner
- håndtering af involveringsprocesser (borgere, ledere og medarbejdere)
- mere omfattende interne beslutningsprocesser på tværs af forvaltninger
- håndtering af mulige afledte konsekvenser ved personale- og opgavesamlinger og – flytninger

Involveringen er vigtig for at gennemføre Facility Management som et fælles kommunalt projekt.

For nuværende er der 13 igangværende sager i proces, som omhandler overdragelse, salg og samling af institutioner (fremgår af vedlagte bilag).

Fagchefen for Teknik og Plan indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

Proces og kommissorium FM 041218

FM status marts 2022.ppt

Punkt 10: Årshjul

00.00.00-G01-6-18

Sagsfremstilling

Årshjulet er et styringsværktøj, som skal give Teknik- og Miljøudvalget et samlet overblik over udvalgets aktiviteter, som ligger ud over de faste udvalgs møder.

Direktøren for Teknik, Klima og Beskæftigelse indstiller,

at sagen tages til efterretning.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

Årshjul marts 2022

Punkt 11: Lukket: Orientering - lukket den 15. marts 2022

00.01.00-P35-8-21

Punkt 12: Underskriftsark

00.01.00-P35-8-21

Beslutningstema

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

Sagsfremstilling

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert udvalgsmedlem underskrive digitalt ved at trykke på "Godkend".

Beslutning

-